

Հ Ա Ն Գ Ի Ս Ա Մ Ս Օ Ր Ե Ա Յ Ի

Բ Ա Յ Ա Ռ Ի Կ Թ Ի Ի Ը

«Հանդէս Ամսօրեայ» ի հայագիտական գործունէութեան քառասնամեայ տարելիցն արժանավայել յիշատակարանով յաւերժացրնելու դիտումով խմբագրական մարմինն որոշեց 1927 տարեշրջանի Նոյեմբեր-Դեկտեմբեր միացեալ թիւերը յատկացրնել երրուպացի մասնագէտ հայագէտներու ուսումնասիրութիւններուն ու այսպէս կազմել *յոթնէնասիս քացատիկ թիւ* մը: Ուրախութեամբ կը շեշտենք թէ մեր կարգացած հրատարակչական սիրայօժար մասնակցեցան գրեթէ համայն Եւրոպայի համալսարանական ու այլ գիտական հաստատութիւններու մէջ հայագիտութեամբ պարապող ու հայագէտի իսկական համբաւ վայելով մասնագէտներ՝ լիառատ տրամադրելով մեզի հայ մատենագրութեան, լեզուի, պատմութեան, աշխարհագրութեան ու գեղարուեստի մասին ուշագրաւ նորութիւններ: Նախապէս գծած սահմանափակ մեր ծրագիրը Հայագիտութեան նուիրուած ազնիւ աշխատակիցներու մրցակցութեամբ ստացաւ այնպիսի ընդարձակ ծաւալ, որ ստիպուեցանք որոշուած ժամանակէն շատ ուշ լոյս ընծայել *յոթնէնասիս քացատիկ թիւ*: Կը յուսանք սակայն թէ մեր ընթերցողները նկատելով իսկապէս չքմեղիւ այս պարագան՝ անակնկալ ուշացումին հանդէպ ցոյց կու տան ներողամիտ վերաբերում: Կը ներկայացրնենք այստեղ անգամ մըն ալ մեր ընթերցողներուն *քացատիկ թիւի* թովանդակութիւնը՝ հայերէն թարգմանութեամբ:

Մ Ա Տ Ե Ն Ա Գ Ր Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

Ս. Գ. Ի Ր Բ

- Պրոֆ. Փր. Մալուր (Ուսուցչապետ Պարիսի արեւելեան կենդանի լեզուներու ազգային վարժարանին մէջ եւ կառավարիչ-դիւանապետ հայագիտական ընկերութեան)՝ Ս. Գրոց հայ թարգմանիչներն երբայեցերէն գիտէին ու օգտագործեցին երբայական ընագիրը (Քրանս.):
- Պրոֆ. ԴԿՏՐ. ՍԵՐ. ԵՌՐՈՒՅԵՐ (Համալսարանական ուսուցչապետ ի Դելլինգէն)՝ Սողոմոնեան հարսին ազգանունը հայերէն Ս. Գրքին մէջ (գերմ.):
- Պրոֆ. ԴԿՏՐ. ՓՐ. ՀԵՐԿՂՈՑ (Լայտմերից)՝ Շնացեալ կնոջ պատմութիւնը, Յովհ. Է, 53, Ը, 11, հայ մատենագրութեան մէջ (գերմ.):
- Պրոֆ. ԴԿՏՐ. ԲԵՆ. ԿՐԵՓՑ (Համալսարանական ուսուցչապետ յԱյխուէտ)՝ Հոովմայեցութիւնն ընագիրը Իրենէոսի հայ թարգմանութեան մէջ (գերմ.):
- Փր. ՅՈՐԾՂ. (Քահանայապետական աստուածաշնչական հաստատութենէն, Հոովմ)՝ Վրական Ս. Գրքի թարգմանութեան ծագումն ու առանձնայատկութիւնը (գերմ.):

Հ Ա Յ Ր Ա Խ Օ Ս Ո Ւ Թ Ի Ի Ն

- Պրոֆ. ԴԿՏՐ. ԱԼ. ԾԱՆՈՂԻ («Փոսկարինի» արքայական լիկէոնին մէջ լատին եւ յոյն գրականութեան ուսուցչապետ եւ կանոնաւոր անդամ՝ իտալ. ասիական ընկերութեան)՝ Զգօնի հայ ընագրին մի քանի տարբերակներու մասին ծանօթութիւններ (իտալ.):
- ԴԿՏՐ. Վ. Փ. ԲՈՒՏՅԵՐ (Լայտէնի համալսարանի մատենադարանին ձեռագրական քաժնի վերահսկիչ)՝ Եփրեմի Համաքարբառի մեկնութեան հայ թարգմանութեան մէջ տեղիքը (գերմ.):

ՊՐՈՓ. Յ. ՄՈՒՆԵՆԵՐԱՆՍ (Լուվէն)՝ Syntagma doctrinaeի հայերէն մէկ խմբագրութիւնը (Ֆրանս.):

ԻՊ. ՌՈՒՔՐԻ (Ժողովրդապետ յՕքսոնբրոնն)՝ Կիրեղ Աղեքսանդրացի եւ Տիմոթէոս Կուզին հայ քրիստոնէութեան մէջ (գերմ.):

ՊՐՈՓ. Յ. ԼԵՐՈՆ (Ուսուցչապետ Լուվէնի կաթ. համալսարանին մէջ)՝ Տիմոթէոս Կուզի հայերէն թարգմանութիւնը եւ ասորերէն թարգմանութիւնը (Ֆրանս.):

Վ Կ Ա Յ Ա Բ Ա Ն Ո Ի Թ Ի Ի Ն

Պ. ՊԵՏԵՐՍ (Անդամ Բողանդեան ընկերութեան, Բրիւսէլ)՝ Մոռցուած հայ սրբուհի մը՝ Սրբուհի Մարիամ Կրտսեր † 902—903 (Ֆրանս.):

Ժ. ՍՈՄՈՆ (Հետամուտ Բողանդեան ընկերութեան, Բրիւսէլ)՝ Ո՛ւր եւ ե՛րբ խօսուեցան Գրիգոր Նիւսացոյ Սեբաստիոյ Բառասուն Մանկանց ճառերը (Ֆրանս.):

Դ Ա Ս Ա Կ Ա Ն Բ

ՊՐՈՓ. ՌՊ. ՓԱՂԱՍՏ (Ուսուցիչ հայ լեզուի Հոռմի սլաւական եւ արեւելեան կենդանի լեզուներու քարձրագոյն վարժարանին մէջ)՝ Ուզո Փոսկոլոյի Յաղագս գերեզմանաց տաղին հայերէն թարգմանութիւնը (իտալ.):

Լ Ե Չ Ո Ի

ԴԿՏՐ. Կ. ՌՈԹ (Հրատարակիչ Armeniaca հայագիտական պարբերաթերթին)՝ Հայ լեզուին կարեւորութիւնը (գերմ.):

ՊՐՈՓ. ԴԿՏՐ. ԿԱՐՍՏ (Ուսուցչապետ Ստրասբուրգի համալսարանին մէջ)՝ Ալարոդականք եւ նախաքակք (Ֆրանս.):

ԴԿՏՐ. Ռ. ԲԱՅՅՈՇԱՅՅՆԵՐ (Ուսուցիչ Վիեննայի համալսարանին մէջ)՝ Հայերէն իշխու անոր ազգակցական յարաբերութիւնները (գերմ.):

ՊՐՈՓ. Ա. ՄԵՅԵ (Անդամ հաստատութեան, ուսուցչապետ Պարիսի համալսարանին եւ քարձրագոյն ուսմանց վարժարանին մէջ եւ ընդհանուր քարտուղար, հայագիտական ընկերութեան)՝ Հայերէն արեւ, արեգակն եւ փայլակն (Ֆրանս.):

Է. ԲՅՆԱՆՆՆՍ (Մոնմորանսի)՝ Իրանական փոխառութիւններ հայերէնի մէջ (Ֆրանս.):

ՊՐՈՓ. ԴԿՏՐ. Է. ԼՐՈՔՆ (Ուսուցչապետ Գէօտէբորկի համալսարանին մէջ)՝ Խաւքառին ստուգաբանութիւնը (գերմ.):

ՊՐՈՓ. Լ. ՄԱՐՈՒՆ (Հայ լեզուի ուսուցչապետ Պարիսի կաթ. համալսարանին մէջ) պիս ձեւին ի նպաստ մի քանի վկայութիւններու քննութիւնը (Ֆրանս.):

ՊՐՈՓ. ԴԿՏՐ. ՓՐ. ԿՐԵՂՈՑ-ԿՐԱՓՔՆՆՈՐՏՅԻ (Ուսուցչապետ Վիեննայի համալսարանին մէջ եւ վերակացու Վիեննայի արեւելագիտական հաստատութեան)՝ Գր. Տաթեւացոյ ընդդէմ Տաճկաց գրութեան մէջ կիրարկուած արաբ, պարսիկ, թուրք եւ թաթար բառերու ստուգաբանութիւնը (գերմ.):

ԴԿՏՐ. Հ. ՇԵՕՂԻ (Ուսուցիչ Լուստի համալսարանին մէջ)՝ հայերէն շ եւ ղ բաղաձայններու ուսումնասիրութիւնը (գերմ.):

Պ Ա Տ Մ Ո Ի Թ Ի Ի Ն Ե Ի Ա Ծ Խ Ա Ր Հ Ա Գ Ր Ո Ի Թ Ի Ի Ն

ՊՐՈՓ. ԴԿՏՐ. ԼԵՄԱՆ-ՀՆՈՒՊՏ (Ուսուցչապետ Ինսբրուգի համալսարանին մէջ)՝ Ամենահին տեղեկութիւնը Հայաստանի մասին (գերմ.):

ԴԿՏՐ. Վ. ԲՅԼԵ (Փրանկֆուրտ ա. Մ.)՝ Նպաստներ Հայաստանի նախապատմութեան, Ա. Խալդերու նախաքննակազմերը ու խալդական իշխանութեան տարածումը, Բ. Խալդական մեծ պետութեան ծագումը (գերմ.):

- Պրոֆ. ԴԿՏՐ. Ս. ՎԵՐԻՐ (Փրայբուրգ, Բր.)՝ Պաղեստինեան երկրագրութիւն հին հայ մատենագիրներու քով (գերմ.):
- Պրոֆ. ԴԿՏՐ. Յ. ՄԱՐԿԱՐՏ (Ուսուցչապետ Բերլինի համալսարանին մէջ)՝ Կովկասի պատմական երկրագրութեան եւ պատմութեան մասին համառօտ ակնարկներ. Armazi-c'ichē հոռոմայական աշխարհաքարտէսի վրայ (գերմ.):
- ԴԿՏՐ. Ռ. ՓԵՍՏԵՐ (Երեմիտաժի դրամագիտական հաւաքածոյքի վերահսկիչ, Լենինգրադ)՝ ԱԼ-Ամին եւ ԱԼ-Մամուն խալիֆաներու ժամանակ Հայաստանի վրայ իշխող ուստիկաններու ժամանակագրութիւնը (գերմ.):
- ԴԿՏ. Կ. ՄԱՐԿԱՐՏ (Ուսուցիչ, Կրայց)՝ Աշոտ Ա.ի ժամանակագրութիւնը (գերմ.):
- Պրոֆ. Յ. ԼՈՐԵՆ (Նանսիի համալսարանի գրական քաժնին գահերէց)՝ Խաչակիրներն եւ Հայաստան (Ֆրանս.):
- Պրոֆ. ԵՈՐԿԱ (Ուսուցչապետ Բուկարէստի համալսարանին մէջ)՝ Մոլտավիոյ Հայոց ծագումը (Ֆրանս.):
- Պրոֆ. ԴԿՏՐ. ՄԱՔՍ, ԻՇՏԵՆ ՍԱՔՍՏՈՒՍԵՅՈ (Ուսուցչապետ Փրայբուրգի համալսարանին մէջ, Զուիցերիա)՝ Անի եւ Էջմիածին (գերմ.):

Ա Ր Ո Ւ Ե Մ Տ

- Պրոֆ. ԴԿՏՐ. Ա. ՊԱՌՄՇՏԱՐԿ (Ուսուցչապետ Բոնի, Նիյմեգէնի եւ Ուտրեխտի համալսարաններուն մէջ)՝ Վերջին դատաստանը ներկայացնող հայ մանրանկարներու սխալ ըմբռնուած մէկ մոտիւր (գերմ.):
- Ա. ՄՇՐԿ (Վալկէնբուրգ, Հոլլանտա)՝ Վիեն. Մխիթարեանց Մատենադարանի Թ. 197 Զեռագրին մանրանկարները (գերմ.):
- ԴԿՏՐ. Յ. ՇԱՐԿԵՐ (Վիեննայի համալսարանի արուեստապատմական Ա. հաստատութեան փոխ վերատեսուչ)՝ Հին հայ եկեղեցական ճարտարապետութեան ծագման խնդիրներու քննութեան նոր ուղիներ (գերմ.):

ՆՈ

Հ Ա Յ Ա Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն այլ եւ այլք:

“Հ Ա Ն Դ Ե Ս Ա Մ Ս Օ Ր Ե Ա Յ,,

Հ Ա Յ Ա Գ Ի Տ Ա Կ Ա Ն Ո Ւ Ս Ո Ւ Մ Ն Ը Թ Ե Ր Թ

— Խ Բ . Տ Ա Ր Ի — 1928 —

Կը խմբագրուի եւ կը հրատարակուի
ՄԻԽԻԹԱՐԻՍՏԵՆ ՄԵԿԻԹԱՐԻՍՏԵՆ ԿՈՂՄԵՆԷ Ի ՎԻԵՆՆԱ
աշխատակցութեամբ ազգային եւ օտար Բանասէքներու:

Բաժանորդագրիմն է ամէն նոյրի
համար՝ 1 տոնոյլիմգ, կամ յոյլ:

Մեր հասցէն՝

RÉDACTION DE LA REVUE “HANDES AMSORYA,,
VIENNE (Autriche), VII, Mechitharistengasse 4.

“HANDES AMSORYA,,

MONATSSCHRIFT FÜR ARMENISCHE PHILOLOGIE

— XLII. JAHRGANG — 1928 —

Herausgegeben und redigiert von der
MECHITHARISTEN - KONGREGATION IN WIEN
unter Mitwirkung zahlreicher Armenisten.

Preis dieses Jahrganges 1 Pfund Sterling.

Unsere Adresse:

Verantwortlicher Redakteur: Rudolf Reithofer, Faktor, Wien, VIII. Laudongasse 4.